

15 éves a Kárpátok Eurorégió

2008. április 17-én ünnepi rendezvénynek adott otthont Nyíregyháza, ekkor ünnepeltük a Kárpátok Eurorégió megalakításának 15. évfordulóját. A visszaemlékezéseken és az ünnepen túl fontos téma állt a tanácskozás középpontjában: a schengeni határ bevezetésének első tapasztalatai Kelet-Közép-Európában, a Kárpátok Eurorégió területén

zép-Európában, a Kárpátok Eurorégió területén

A rendezvény szervezője – az EuroClip/EuroKapocs Közalapítvány támogatásával – a Kárpátok Eurorégióért Regionális Fejlesztési Közhasznú Egyesület volt.

(folytatás a 2. oldalon)

Schengeni határok

Kárpátok Eurorégió tagországainak a külpolitikájában hangsúlyos szerepet kap a schengeni határ mentén működő térségek, megyék közötti együttműködés, különösen az eurorégiók fejlesztése, valamint Ukrajna euro-atlanti integrációs törekvéseinek támogatása. A Schengen-hatásról **Szepesi István** dandártábornok, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye rendőr-főkapitánya és **dr. phd. Svitlana Mytryayeva**, az ungvári Stratégia Tanulmányok Nemzeti Intézet Regionális Iroda igazgatója tartott előadást.

Elhangzott, hogy 2007. december 21-én az Európai Unió történetében mérföldkőhöz érkezett. Az elmúlt pár év alatt 27 tagúvá bővült nemzetközi szervezet elérkezettnek látta az időt arra, hogy a 2004-ben csatlakozott tíz országot érettnek nyilvánítsa a tagországok külső határainak teljes jogú ellenőrzésére. Ettől az időponttól kezdve a schengeni külső szárazföldi határok keletre tolódtak.

A Magyar Köztársaság hét szomszédja közül négy uniós, ebből három teljes jogú schengeni tagállam is. Románia 2007. január 01-én lett uniós tagállam, Szlovákia, Szlovénia velünk együtt lett tagja az uniós és a schengeni térségnek is. Horvátországgal a csatlakozási tárgyalások, mint tudjuk, a célegyenesben vannak, így hamarosan horvát szomszédainkat is a közösségen belül üdvözölhetjük. Sajnos a jelen helyzetben úgy látszik, hogy az ukrán és szerb határszakaszon tartósan megmarad a szigorú, schengeni normák szerinti határellenőrzés. Románia előreláthatólag 2010–2011-ben válik teljes jogú schengeni tagállammá, és ettől az időponttól ez a határszakasz is átjárhatóvá válik.

(folytatás a 8. oldalon)

Új elnök

Az elnökségi ülést a házigazda **Seszták Oszkár**, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közgyűlés és a Kárpátok Eurorégió Magyar Nemzeti Fél elnöke így értékelte:

— Tudjuk, valamennyi tagország érdeke, hogy a szervezet minél sikeresebben működjön. Az Európai Unió csatlakozást követően, különösen az Európai Unió új prioritásainak figyelembe vételével pályázatokon keresztül és egyéb formában az eddigieknél nagyobb források megszerzése elemi érdekünk. Tettünk is lépéseket, kidolgoztuk a stratégiánkat, e mentén végezzük azóta is a tevékenységünket, s ezt ma is követendőknek tartjuk. A szervezeti kérdéseket bármikor tudjuk úgy alakítani, ahogy azt a tagországok kívánják, a megszkott konszenzus elvére alapozva.

A 15 éves évforduló alkalmából szerveztük meg az ünnepi konferenciát, melyre elkészült az ünnepi kiadvány, ami az elmúlt másfél évtized tapasztalatait, eredményeit összegzi, és szól a jövő lehetőségeiről is. A konferencia célja újra az összefogás, és közös terveink, témáink megvitatása. A konferencia előtti elnökségi ülésünk is ezt szolgálta.

Tekintettel arra, hogy a közel három évvel ezelőtti, bártfai tanácsülésen egyhangúlag Ukrajna kapta meg az elnökséget, most sor került a váltásra, **Jozef Polačkotól Mihail Kicskovszkij** vette át a tisztséget. A leköszönt szlovák elnök munkáját az elnökség megköszönte, és támogatásáról biztosította az új elnököt.

15 éves a Kárpátok Eurorégió

(folytatás az 1. oldalról)

A konferencián lehetőség adódott az együttműködés tapasztalatainak, aktuális kérdéseink megvitatására. Számunkra nagyon fontos, hogy ennek a nemzetközi rendezvénynek az Európai Unió új, külső határa mentén, a geopolitikailag stratégiai helyzetben lévő térség Szabolcs-Szatmár-Bereg megye, Nyíregyháza adott otthont.

Az ünnepi konferenciát megtisztelték az interregionális együttműködés kezdeményezői és aktív részesei, közöttük a Kárpátok Eurorégió első főtítkára, **dr. Virágh Pál**. Jelen voltak a nemzetközi szervezetek képviselői, így az Európában elsők között létrejött eurorégió, a Régió Basilienses akkori főtítkára, **Christian J. Haefliger**, (akinek jelentős szerepe volt az Európai Határ Régiók Szövetségének, s a Kárpátok Eurorégió létrehozásában), továbbá az Európai Unió Régiók Bizottsága, az amerikai alapítványok, külképviseletek, tagországok kormányainak képviselői, tagrégiók, tagmegyék elnökei, tagvárosok polgármesterei.

A tagországok részéről minden nemzeti fél magas szinten képviseltette magát, így lehetőség adódott az ülés előtt a Kárpátok Eurorégió Elnökségi ülésének a megtartására is, ami nagyon sikeres volt. Nagy eredmény, hogy egy évek óta megoldásra váró probléma végére került pont: az Ukrán Nemzeti Fél átvette a Kárpátok Eurorégió Tanács Elnökségét, ami a tagországokban az elmúlt években történt választások, s éppen ebből adódóan az elmúlt időszakban tartott Tanácsüléseken a nem megfelelő szintű képviselő miatt évek óta húzódó kérdés volt. A schengeni határ bevezetésének első tapasztalatairól több tagország megközelítésében hallhattunk tájékoztatást a határ mindkét oldaláról.

— Nagy ünnep ez azok számára, akik benne vannak ebben a szervezetben, s én rendkívül nagy örömmel veszem tudomásul, hogy mindazok, akik az elmúlt években tevékenyen részt vettek a szervezet munkájában, itt vannak — fogalmazott az évforduló kapcsán **prof. dr. Süli-Zakar István**, a Kárpátok Eurorégió tanácsának tagja. — Tizenöt évvel ezelőtt egy egészen más Kelet-Európában éltünk, ez a mai világ, ez a mai Közép-Kelet Európa sokkal emberibb, sokkal barátságosabb és együttműködőbb. Természetesen ismerem szövetségünk lehetőségeit és korlátait. Tudom azt, hogy a mai pozitív

politikai helyzet kialakításában az öt ország vezető politikusainak, a nagy nemzetközi szervezeteknek, mint például az Európai Unió, az Európa Tanács vagy a NATO mind-mind nagy szerepe volt. Ebben a mai kedvező helyzetben a Kárpátok Eurorégióknak is megvan a maga szerepe, s talán nem is mindig csak kicsi szerepe.

— Szeretném a Kárpátok Eurorégiót felköszönteni két értelemben is, mert bizony gratulálni kell az elért eredményekhez – hangsúlyozta **Christian J. Haefliger**, a Régió Basilienses főtítkára, az Európai

Határ Régiók Szövetsége (AEBR) alapítója és elnökségi tagja. — Számomra ennek az eseménynek személyes jelentősége is van, hiszen Baselben nekünk lehetőségünk volt, hogy nagyon aktívan támogassuk Önöket a Kárpátok Eurorégió megalapításában. Emlékszem, négy alkalom is volt, amikor találkozni tudtunk.

A múltidézés után a főtítkár a tapasztalatcserék fontosságáról beszélt, és a már korábban megalakult európai régiós együttműködések mikéntjéről. Mondandója azért érdekes és lényeges, mert ő a megalakulás óta folyamatosan figyelemmel kíséri a Kárpátok Eurorégió tevékenységét, működését. Ezt elősegíti, hogy ő és **Majorné László Brigitta**, a Kárpátok Eurorégió Nemzetközi Titkárság Elnöke az AEBR elnökségében együtt tevékenykednek, így rendszeres eszmecserét folytatnak. Végezetül a főtítkár így fogalmazott: — Mi ugyanannak a nagy térségnek vagyunk a tagjai, és tudjuk, hogy miért fontosak ezek az együttműködési formák az eurorégiókn belül, az Európai Unión belül és kívül, s hogy miként tudjuk a történelem sebeit begyógyítani ezekkel az együttműködésekkel. Én csak gratulálni tudok Önöknek és sok bátorságot, minden jót kívánok az európai határ régióinak.

— Az, hogy ilyen sok év távlatában működik a Kárpátok Eurorégió, azt is mutat-

ja, hogy mennyire fontos a szervezet és a munkája, amit végez — jelentette ki **Ivan Ivancso**, Ukrajna nyíregyházi főkonzulátusának főkonzulja. — Jól együtt tudnak működni az országok, és Ukrajna is fontos szerepet tölt be ebben a folyamatban.

A Kárpátok

A 15 éves Kárpátok Eurorégió Interregionális Szövetség nemzetközileg elismert sikereket ért el. Az utóbbi évek korszakos változásai a Kárpátok Eurorégió térségét az Európai Közösség számára is stratégiai fontosságú területté emelték. Sokan dolgoznak azért, hogy az Európai Unió bővülésével is együtt jelentkező kihívásokra való sikeres reagálásokban a Kárpátok Eurorégió sajátos küldetését teljesíthessen.

A kelet-közép-európai országok közötti jó szomszédi kapcsolatokat ápolta már létrejöttével is a Kárpátok Eurorégió. A kontinens keleti felén – kizárólag poszt-szocialista országok részvételével – elsőként megalakult CBC szervezet megszületése sem volt egyszerű, hiszen több vezető politikus sanda szándékot tételezett fel róla. Mégis a Nyugat-Európában már bevált gyakorlatot sikerült meghonosítani a Kárpátok térségében, s a Kárpátok Eurorégió munkájával, eredményével hozzájárult a térség stabilizálásához. Az alapító Magyarország, Lengyelország és Ukrajna megyei mellé néhány éven belül csatlakozhattak a belépni szándékozó román és szlovák megyék is. Az így kiegészült öt ország határos térségeit összefogó CBC szervezet eredményeivel kivíta az Európai Unió, a NATO, s több nyugat-európai eurorégió, pl. a Maas-Rajna Eurorégió figyelmét is. Belépett az Európai Unió Bizottsága által létrehozott Európai Határ Régiók Szövetségébe.

Az 1993-óta eltelt másfél évtizedben a Kárpátok Eurorégió tevékenysége sokszínűvé vált, s a geopolitikai tevékenysége mellett felerősödött a határon átívelő társadalmi-kulturális-gazdasági szerepe is. Számos konferenciát, tanácskozást rendezett, sok rendezvény munkáját kezdeményezte, vagy segítette. Kiemelkedő sikereket hozott a Maas-Rajna Eurorégióval kialakított testvér-eurorégiós együttműködés. Így pl. a Kárpátok Eurorégió részt vehetett egy 14 ország 37 szervezetét összefogó nagy INTERREG III.C projektben is. 2004 után új lehetőségek tárultak fel a Kárpátok Eurorégió számára Magyarország, Szlovákia és Lengyelország EU-s

Különleges ez a régiós együttműködés, jó programok vannak itt. A régiók közötti együttműködés folyamata nagyon lényeges, fontos, hogy felismerjük lehetőségeinket és egyben azok határait is, és hogy az akadályokat át tudjuk együttesen lépni.

Eurorégió

csatlakozásával, új alapok és források nyíltak meg a CBC fejlesztések számára.

A 2007-es év különleges fordulópontot jelentett a Kárpátok Eurorégió életében. Egyrészt felvételt nyert Románia is az Európai Unióba, így már a Kárpátok Eurorégió területének nagyobbik fele tartozik a nagy európai integrációba, s kiszélesedhetnek az úgynevezett „belső határokon” átívelő fejlesztések. A 2007-2013 közötti tervezési szakaszban is központi kérdés marad ugyanis az Európai Unióban a határokon átnyúló kapcsolatok fejlesztése, hiszen a három nagy közös prioritás egyike a határokon átívelő területi kapcsolatokat segíti.

A 2007-2013 közötti időszakban a Kárpátok Eurorégió stratégiai helyzetbe kerül, hiszen területén keresztül húzódik az Európai Unió keleti határa. Ismételten felerősödik a Kárpátok Eurorégió geostratégiai szerepe, s központi feladata lesz Ukrajna euro-atlanti integrációjának elősegítése. Közismert, hogy az Európai Unió különleges figyelmet és jelentős anyagi támogatást biztosít a „külső határokon”-on átívelő kapcsolatok fejlesztésére. Esetünkben külön forrást biztosít a Magyarország-Szlovákia-Románia-Ukrajna Határon Átnyúló Együttműködési Program, amelyhez az alapot az Európai Szomszédosági és Partnerségi Eszköz (European Neighbourhood & Partnership Instrument, ENPI) biztosítja.

Az Európai Unió „belső” határai mellett tehát a „külső” határokon átívelő kapcsolatok is fontosak számunkra, s mindkettő jelentős támogatásra számíthat a közösségi forrásokból. Ezekért a forrásokért azonban meg kell dolgozni – megfelelő számú és színvonalú pályázattal lehet csak elnyerni a támogatásokat. A pályázatokat tudományos kutatásokkal alapolhatjuk meg – tehát fel kell tárnunk a Kárpátok Eurorégió társadalmi-gazdasági helyzetét, ki kell jelölni a főbb kitérésirányokat, s megfelelő fejlesztési programokat kell készíteni. Csak kellően meg-alapozott programokat fog finanszírozni az Európai Unió!

Felemelő korszak

— Legelőször is köszönöm a meghívást, amelyben utalnak azokra a kezdeti erőfeszítésekre, amelyeket akkor sokadmagammal végeztem, s azokra a kezdeti eredményekre, amelyek bizonyos fokig alapozó eredmények voltak — mondta **dr. Virágh Pál**, a Kárpátok Eurorégió első főtítkára. — A 10 éves évfordulón az együttműködés akadályairól szóltam, mert a Kárpátok Eurorégió eddig történetében mindig voltak akadályok. A megalakuláskor egyes részt venni szándékozók saját kormányuk akadályozott. De a kitarító, az együttműködés szükségességét helyesen felismerő magatartás meghozta az eredményt. Most azt mondhatnánk, hogy az egymáshoz vezető utak akadálymentesek, hiszen a részvevő határmenti területek országai – egy kivétellel – az Európai Unió tagjaivá váltak, s ez az együttműködés előtt soha nem látott lehetőséget nyitott meg. Mégsem lehet teljes az öröm, mert a „Schengeni határ” fogalmilag is és földrajzilag is bizonyos akadályt létesített a kapcsolatok egyre teljesebb körű kibontakozásában, az egymáshoz vezető utak egyre szabadabb járásában. Ennek a régióknak úgy látszik ez a keresztje, hogy mindig le kell valamilyen akadályt küzdeni, de azt hiszem, ebben már van gyakorlatuk a részvevő feleknek, s megtalálják egymáshoz az utat, amelyen járva további eredmények szülehetnek. Mint aki mindig a realitásokból indult ki, arra szeretném felhívni a Kárpátok Eurorégióban együttműködő felek figyelmét, s ezt soha ne tévesszék szem elől, hogy a nagyobb léptékű fejlődéshez az esélyt ne az Európai Uniótól várják, hanem saját nemzeti kormányaitól – hangsúlyozta Virágh Pál. — Tudom, hogy ez egy igen bonyolult és összetett kérdés, de tudomásul kell vennünk, hogy Európában a határmenti együttműködést elindító felek gyakorlatilag azonos gazdasági szinten álltak, így együttműködésük már az induláskor helyzeti előnyökkel járt és nemzeti kormányaik támogatását is élvezték, ami természetesen az eredményekben is megmutatkozott. A Kárpátok Eurorégió résztvevői nem mondhatják el még napjainkban sem azt, hogy azonos alapokon állnak, hogy fejlettségük közel azonos szintű. Az első feladat tehát ennek az elérése, s ebben

a nemzeti kormányoknak alapvető feladata van, vagy kellene, hogy legyen. Egy nagyjából azonos fejlettségi szint elérése után lehetne elindulni nagyobb célok felé, amelyben már szerepet játszhat az Európai Unió.

Javasolom ebben az ünnepi milióban is, hogy a Kárpátok Eurorégió Tanácsa vállalja magára az egyes nemzeti kormányok megkeresését olyan konkrét kérésekkel, amelyek előmozdíthatják egy-egy térség fejlődésének meggyorsulását, s ezzel az egész régió fejlődésének, az együttműködés hatékonyságának növelését. Volt erre már példa az Eurorégió történetében, amikor egyes határátkelőhelyek megnyitására, meglévőnek a bővítésére kerestük meg a résztvevő országok külügyminisztereit, s nem eredménytelenül.

A megalakuláskor (Debrecenben) Madame Catherine Lalumière, s több kormány külügyminisztere azért volt jelen, hogy mutassák: ezt a regionális együttműködést Európa és a résztvevő országok kormányai akarják, támogatják, a régió fejlődését elő kívánják mozdítani. Ha bizonyos területeken a fejlődés elmaradt, akkor az elmaradt akaratot, az elmaradt támogatást szabad számon kérnünk.

— A Kárpátok Eurorégió akkor alakult, amikor Magyarországon létrejöttek a különböző civil szervezetek és alapítványok, és ez egy nagyon szép és felemelő korszak volt az ország történetében — fogalmazott **Csabai Lászlóné**, Nyíregyháza polgármestere. — Tizenöt évvel ezelőtt azt gondoltuk, hogy ez a szervezet igazán meghatározóvá tud válni, és meghozhatja a kulturális, gazdasági, ifjúsági kapcsolatokat a tagországok között. Én őszintén megmondom, hogy azért nem pontosan úgy alakult, ahogy szeretnénk volna annak idején. Az eredmények mellett is vannak olyan területek, amelyekben sokkal többet remélünk, az évforduló jó alkalom arra, hogy ezt végiggondoljunk.

Köles Sándor, a Kárpátok Alapítvány-Magyarország kuratóriumi elnöke, az alapítvány első igazgatója gondolatait **Bata Boglárka**, az alapítvány jelenlegi igazgatója tolmácsolta:

(folytatás a következő oldalon)

Felemelő korszak

(folytatás az előző oldalról)

— Más irányú és előre nem látott elfoglaltságom miatt nem tudok személyesen részt venni a Kárpátok Eurorégió megalakulásának 15. évfordulója alkalomával rendezett ünnepi megemlékezésen, amit rendkívüli módon sajnálok, hiszen a Kárpátok Alapítvány első igazgatójaként több mint tíz éven keresztül módomban állt nemcsak figyelemmel kísérni ennek az egyedülálló kezdeményezésnek a sorsát, hanem az Alapítvány programjai révén a régió civil szervezetei és önkormányzati programjainak támogatásával hozzájárulni a Kárpátok Eurorégió céljainak kiteljesítéséhez. Azt gondolom, hogy ma mindnyájan büszkék lehetünk arra, hogy Kelet-Közép Európában ez volt az első eurorégió, ami modellként szolgált más eurorégiók megalakulásához ebben a térségben.

Mai szemmel nézve a 15 évvel ezelőtti megalakulás talán már nem is látszik olyan, szinte történelminek is nevezhető vállalkozásnak, mint amilyen valójában volt. Erről az akkori „alapító atyák” sokat tudnának, és remélhetőleg fognak is mondani, hiszen ahhoz, hogy Közép-Európának eme sok vihart megélt szögletében egy öt országot átfogó regionális együttműködésnek ne csak szimbolikus üzenete legyen, számos előfeltételnek meg kellett felelni. Nem volt elegendő ugyanis a határokon átnyúló kapcsolatok komplex problémáival szembesülni és lebontani az együttműködést gátló fizikai és mentális akadályokat, hanem meg kellett tanulni az egymásra utaltság egyetlen célra vezető stratégiáját, jelesül az együttműködésben rejlő kölcsönös előnyök kihasználását, ami csak az egymás iránti bizalom erősítésével érhető el. Mert bizalom nélkül nincs együttműködés. Ennek tükrében a regionális együttműködés matematikája

nem a racionális 1 meg 1 az kettő, hanem az 1 meg 1 az három.

A Kárpátok Eurorégió megalapítása óta gyökeresen megváltozott az a külső környezet, mely annak megalapítását motiválta és küldetését meghatározta. A legfontosabb talán az, hogy az Eurorégió öt országából négy az Európai Unió tagja lett és ez jelentős mértékben oldotta a régió periferiális jellegét és a határok megszűnésével lebontotta az együttműködés fizikai korlátait, ugyanakkor más dimenzióba helyezte és ez látszólag el is halványította a regionális együttműködés fontosságát. Ma Európa a nemzetek

és nem a régiók Európája. Utópiának tűnik-e hát manapság az Eurorégió? Kárpátok Eurorégió helyett nem lenne helyesebb Kárpátok Euroutópiáról beszélnünk megint, mint ahogyan azt tizenegy néhány évvel ezelőtt tettük? Ezzel az új kihívással is szembesülni kell, melynek fényében még világosabbá válnak mindazok a régebben és újonnan keletkezett problémák, amelyek megoldásához a Kárpátok Eurorégió megfelelő kereteket nyújthat, rendelkezve az ehhez szükséges eszközökkel, erre szabott intézményekkel és együttműködő partnerekkel.

A Kárpátok Alapítvány ehhez ajánl együttműködést, hiszen a térségben működő helyi önkormányzatok és civil szervezetek részére nyújt segítséget pénzügyi és technikai, szakmai asszisztencia formájában innovatív, helyi fejlesztési kezdeményezéseik megvalósításához a Kárpátok Eurorégió mind az öt országában; illetve ösztönzi ezen szervezetek és a helyi közösségek határon átívelő együttműködéseit.

Fontos az összefogás

Seszták Oszkár, Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Közgyűlésének elnöke utalt arra, hogy a Kárpátok Eurorégió alakuló ülését 1993. február 14-én Magyarországon, Debrecenben tartották. A Kárpátok Eurorégió megalakításakor fontos politikai küldetést vállalt: a béke fenntartását, az érintett térség stabilitásának megszilárdítását, a határok elválasztó szerepének csökkentését, a határátkelés emberibb feltételeinek megteremtését, és az itt élő emberek életminőségének, életkörülményeinek javítását. Az elmúlt évek során a Kárpátok Eurorégió bizonyította, hogy sikeresen segítette elő tagönkormányzatainak az európai integrációs folyamatban történő részvételét, megteremtette a minőségi változások előfeltételeit, ernyőszervezetként támogatta azok fejlesztési tevékenységeit. Átfogó önkormányzati és szakmai kapcsolatok fejlődtek ki; a periférius régiók nehézségeit illető tapasztalatok halmozódtak fel; s helyismerettel párosulva közös regionális igények és érdekek fogalmazódtak meg. Mindez megfelelő háttérrel szolgál a közös tervezéshez és együttgondolkodáshoz, amelynek az Európai Unióhoz történő csatlakozási folyamat, a régiók szerepe és együttműködésének fejlődése, illetve az európai integráció teremt perspektívát stratégiai, gazdaság- és társadalompolitikai értelemben egyaránt. Az elmúlt évek során az együttműködési tapasztalatokra alapozva kidolgoztuk a Kárpátok Eurorégió stratégiai fejlesztési programját.

A Kárpátok Eurorégió tagországai napjainkban az EU-integráció folyamatában újra fontos változásokat élnek át, hiszen az Európai Unió új külső határa mára az eurorégió területét átszeli, ezzel lefedve a Kelet-Közép-Európában az új külső, schengeni határszakasz jelentős részét — utalt a jelenre Seszták Oszkár. — Az új szituáció, a célok és elvárások teremtette helyzetben itt az idő visszatérni a kezdetekkor megnyilvánult összefogáshoz.

Meggyőződésem – hangsúlyozta az elnök —, hogy a jövőben a Kárpátok Eurorégió geostratégiai helyzete továbbra is fennmarad, elsősorban azért, mert az Európai Unió új külső határán helyezkedik el, s kapcsolatot, hidat teremt az Európai Unió, valamint Kelet-Európa országai között (elsősorban Ukrajnával, de Oroszországgal, Moldáviával és Beloru-

ziával is). Ukrajna közelítése az Európai Unióhoz, és a szomszédos ország euróatlanti integrációja nemcsak Ukrajna és a Kárpátok Eurorégió számára, hanem egész Európa számára egy új kihívás, s ebben a folyamatban a Kárpátok Eurorégió Interregionális Együttműködés mindent megtesz azért, hogy regionális szerepével az Európai Unió új szomszédosági programjának megvalósítását segítse.

Az együttműködés fontosságát hangsúlyozta **Pamfil Bercean**, a Kárpátok Eurorégió Tanácsának román tagja, a Román Nemzeti Fél elnöke is. Utalt arra, hogy napjainkban már más feltételek közepette működik a szervezet, hiszen négy tagország már a NATO és Európai Unió tagja. Olyan igények mint a vízum kérdés, a határok átjárhatósága már megoldást nyertek négy tagország számára, Magyarország, Szlovákia, Lengyelország a Schengen-övezet tagjai lettek, Románia 2011-ben lesz a tagja, Ukrajna pedig minden erőfeszítést megtesz, hogy közeledjen az uniós struktúrákhoz. A partnerségek a határmenti térségben különösen fontosak, Ukrajnával speciális kapcsolatot kell létrehozni, hiszen még ha Ukrajna nem is tagja az Európai Uniónak, a Kárpátok Eurorégió egységes jellegének nem szabad sérülnie. Öröndetes és támogatandó Ukrajna erőfeszítése, hogy aktívan részt vegyen a Kárpátok Eurorégió által kezdeményezett tevékenységekben, miként arra is, hogy megkönnyítse a határokon átvitelő forgalmat. Az együttműködés jegyében a román félnek több projektje van Ukrajnával a kereskedelem és turizmus területén. Bercean emlékeztetett arra is, hogy az évek folyamán számos rendezvényt, vásárt rendeztek az eurorégió tagjai, s kulturális események sorát, erősítették az üzleti kapcsolatokat. Külön kiemelte a honfitársa, **Gheorghe Marcas** által vezetett Kárpátok Eurorégió Kereskedelmi Kamarák Szövetsége ezirányú tevékenységét. A társadalmi-gazdasági kapcsolatok elmélyítésének elengedhetetlen feltétele a közlekedési infrastruktúra építése is.

Mihail Kicskovszkij, a Kárpátok Eurorégió Tanácsának ukrán tagja, az Ukrán Nemzeti Fél elnöke, akit a konferencia előtt választottak meg a Tanács elnökévé:

— Az évforduló kapcsán különösen aktuális feltenni néhány kérdést. Hogyan tudjuk a jószomszédosági kapcsolatokat beilleszteni az eurorégió együttműködésébe? Merre tart az Európai Unió együttműködés? Hogyan tudjuk összeegyeztetni a közös érdekeinket és hogyan tudunk kialakítani közös politikát és közös programot? Szeretném hangsúlyozni, hogy egy közös szervezetről van szó, amelynek komoly tapasztalatai vannak, és ezért kell folytatni ezt a regionális együttműködést. Az Európai Unióban belül a Kárpátok Eurorégió különös szerepet játszik. Nagy támogatást kap az Európai Unió és az Európa Tanács részéről, valamint más nemzetközi és európai szervezetektől. Komoly elismerésben részesült a Kárpátok Eurorégió, amelyben jelentős szerepe van a magyar félnek, a nemzetközi titkárságnak. Én úgy vélem, ez egy fontos alapja a további együttműködésnek, mind gazdasági, mind kulturális téren. Ez egy nemzetközileg elismert és fontos szervezet. A nemzetek egyesítését szolgálja, hiszen nagyon pozitívan hatott az emberekre, akik másképpen kezdték tekinteni szomszédaikra, és inkább a közös dolgo-

kat kezdték el keresni. Ez ma már valóság. Természetesen vannak olyan fontos kérdések, amelyekre időnként vissza kell térni. Mert csak úgy tudunk hatékonyan együttműködni, ha a határmenti civil szervezeteket is bevonjuk és megpróbáljuk intézményesíteni. Fontos, hogy támogassuk a vállalkozókat, a kulturális és gazdasági szervezeteket, hogy tovább erősítsék a fejlődést. Ez az alapja a jószomszédosági viszonyoknak. A Kárpátok Eurorégió hozzájárul olyan problémák megoldásához, amelyek a régió fejlődése szempontjából nagyon fontosak, amelyek minden társadalom belső integrációja szempontjából

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye ad otthont immár kilenc éve a Kárpátok Eurorégió Nemzetközi Titkárságnak, mely mint stabil munkaszervezet koordinálja a tagországok közötti tevékenységet, valamint a nemzetközi együttműködést. Tevékenységét Európa-szerte elismerik. A Titkárság mellett az Európai Határ Régiók Szövetsége Elnökségében ellátja a szervezet képviselőt, valamint a Maas-Rajna Eurorégióval szervezett programok, projektek előkészítését és megvalósítását.

A nemzetközi titkárság elnöke **Majorné László Brigitta**.

A konferencián többen is hangsúlyozták, hogy a Kárpátok Eurorégió, mint szervezet munkáját értékelik úgy az unióban, mint az Európa Tanácsban és más nemzetközi és európai szervezetekben. Komoly elismeréseket kap tehát a Kárpátok Eurorégió, amiben jelentős szerepe van a magyar félnek, a nemzetközi titkárság elnökének.

fontosak. Nekünk nagyon jó együttműködésünk alakult ki a kassai önkormányzattal, a regionális önkormányzatokkal, a magyar önkormányzatokkal. Ukrajna részéről a Kárpátaljai Megyei Tanács a határmentén elősegíti a programot. Ez egy közös együttműködés, amit tovább tudunk bővíteni. Az önkormányzatoknak nagy szerepe van, hiszen ők támogatják az emberek közötti együttműködést, általuk a Kárpátok Eurorégió belül együttműködnek az emberek. A kulturális intézmények között is nagyon jó kapcsolat alakult ki. Természetesen nagyon fontos, hogy a schengeni határokon felmerült problémákat leküzdjük. Ukrajna most már átvette a soros elnökséget, ennek keretében hatékonyan kívánunk dolgozni a közös célokért. A Kárpátok Eurorégió, a térségnek például a környezet védelme nagyon fontos. Egy olyan zöld övezet van itt, amit védeni kell. Ezért én úgy érzem, hogy a Kárpátok ökológiai megvédése nagyon fontos kérdés. Csökkenteni kell a károsodás hatását, és ebben fontos szerepet játszanak az önkormányzatok és az ilyen szervezetek, mint a Kárpátok Eurorégió. A turizmus ugyancsak kiemelten fontos terület. A schengeni határok miatt nem szabad hagyni, hogy a kialakult lakossági együttműködések megszűnjenek, vagy csökkenjenek. Magyarországgal már megkötöttük a határmenti együttműködést 30 km-es területen belül, ami a határléptést könnyíti.

— A megalakulás óta a Kárpátok Eurorégióban is alkalmazkodni kellett az új feltételekhez és körülményekhez — mondta felszólalásában **ing. Jozef Polačko**, a Kárpátok Eurorégió Tanácsának szlovák tagja, a Tanács eddigi elnöke. — Az idő haladtával kezdtük kiépíteni országainkban a demokratikus infrastruktúrát, elkezdtük a tárgyalásokat az Európai Unióval. Voltak már a csatlakozás előtt is pénzügyi forrásaink, ma már azonban más pénzügyi források állnak rendelkezésünkre. Ezúton is szeretnék köszönetet mondani az eurorégió minden egyes titkárnak, a delegációknak, akik mindig komoly dolgokról tanácskoztak. Természetesen nem sikerült mindent végigvinni, de a Kárpátok Eurorégió nagyon sok pozitív dolgok végzett, tevékenysége a határmenti régió lakosait érintette. A szlovák félnek megvolt a saját maga története, hogy mint társult tagok léptünk be, és 1999-től teljes jogú tagok vagyunk. A szlovák fél nevében mindig támogattuk a régiók között együttműködést a határmenti területeken. A továbbiakban is igyekezni fogunk, hogy a lakosainknak fokozatosan javuljanak az életkörülményei.

Gazda László, a Kárpátok Eurorégióért Regionális Fejlesztési Egyesület elnöke is köszöntötte az ünnepi konferenciát. Mint mondta: a Kárpátok Eurorégió egy olyan térséget fed le, amely az Európa Unió egyik legfejletlenebb térsége, ez is indokolja az összefogást, céljaink közös megvalósítását.

— A társadalmi és személyes kapcsolatok nagyon fontosak — hangsúlyozta **Kazimírež Ziobro**, a Lengyel Nemzeti Fél

Az ünnep alkalmából a konferenciát levélben is többen köszöntötték:

Mme Catherine Lalumiére, az Európa Tanács volt főtárgyalója

Terry Davis, az Európa Tanács főtárgyalója

John Mroz, az EastWest Institute (Kelet-Nyugat Tanulmányok Intézete) elnöke

William S. White, a Charles Stewart Mott Foundation elnöke

Akira Iriyama, a Sasakawa Foundation (alapítvány) egykori elnöke

Lambert van Nistelrooij, az Európai Határ Régiók Szövetség elnöke és

Martin Guillermo-Ramírez, az Európai Határ Régiók Szövetség főtárgyalója

Klaus Klipp, az Európai Régiók Gyűlése Főtárgyalója

képviselésében. — A nagy ünnep alatt inkább ne beszéljünk a hibákról, de sajnos nem tudjuk kihasználni 100%-ig azokat az esélyeket, amiket kínál az Európai Unió. Azok a tapasztalatok, amelyeket naponta összegyűjtünk, lehetővé teszik az alapszabálynak megfelelő működést. Én abban bízom, hogy még jobban el fognak mélyülni ezek a kapcsolatok a

régióon belül, Ukrajnával is, vagy esetleg akár még más csatlakozó országokkal is. És azt kívánom, hogy mindenki sikereiben gazdagon végezhesse azt, amit tesz, hogy kihasználhassuk a felkínált lehetőségeket, élhessünk az esélyekkel és oda tudjuk hozni az érdeklődést a Kárpátok hegyeihez, mind gazdasági, mind kulturális területen.

Üzleti tanácsok

Egész Európát átszövő, nagyszabású hálózatot hozott létre az Európai Bizottság, melynek célja, hogy üzleti tanácsadással segítse a hozzá forduló vállalkozásokat.

Több mint 500 kapcsolódási ponttal és közel 4 ezer szakemberrel a most újjá indított Vállalkozások Európai Hálózata (EEN) a legnagyobb olyan hálózat a kontinensen, mely – egyablakos rendszerben – kész a benne résztvevők tapasztalatait átadni, és szolgáltatásokat nyújtani az üzleti szféra szereplői számára. A hálózat nyitott bármely vállalat előtt, függetlenül annak méretétől és tevékenységétől, igaz, a valódi célközönség mégiscsak a kis- és közepes vállalkozások lennének.

A hálózatban kutatóintézetek, egyetemek, technológiai központok, fejlesztési ügynökségek képviselik magukat, akik a tanácsadás mellett egyebek között abban segítenek, hogy a vállalkozások számára üzleti partnereket találjanak, főként, ha azt nem a saját országukban, hanem egy másik tagállamban keresnék. A hálózat a következő területeken nyújthat segítséget: az egységes piacban rejlő lehetőségek kiaknázása; innováció és új termékek fejlesztésének elősegítése; határokon átnyúló együttműködés támogatása; az EU-támogatásokhoz való hozzáférés megkönnyítése.

A vállalkozásoktól származó visszajelzéseket a Bizottság arra használja majd, hogy kezdeményezéseit, javaslatait hozzáigazítsa a kis- és közepes vállalkozások igényeihez.

A hálózat tagjait (országokénti lebontásban) az alábbi linken lehet megtalálni: http://www.enterprise-europe-network.ec.europa.eu/network_en.htm

— Szabolcs-Szatmár-Bereg megye Nyíregyháza várossal közösen, a Külügyminisztérium támogatásával hozta létre és működteti az EuroClip-EuroKapocs Közalapítványt — hívta fel a figyelmet egy fontos kezdeményezésre **Seszták Oszkár**. — A Közalapítvány célkitűzése a kelet-európai államok demokratizálódásának és európai integrációjának előmozdítása, illetve a kelet-európai államok és Magyarország, valamint más európai uniós tagállamok közötti kulturális, gazdasági fejlődés segítése, támogatása. A Magyar Köztársaság Külügyminisztériumának támogatásával jelentős összegeket biztosít az integráció, illetve az Unió és keleti szomszédai közötti kapcsolatok és együttműködése segítésére, s ennek érdekében konferenciákat, rendezvényeket, képzéseket, továbbképzéseket szervez és támogat, pályázatokat ír ki. A pályázatok többségének célterületei: Kárpátalja, Lemberg, Csernovci, Dnyetropetrovszk, Kijev, illetve Szabolcs-Szatmár-Bereg megye. Az elmúlt évek során több mint száz projekt valósult meg, több ezer résztvevő mozgatta meg.

A Nyíregyházi Kezdeményezés

— A Kárpátok Eurorégió megalakulása után néhány évvel elindult egy másik kezdeményezés — emlékeztetett **Csabai Lászlóné** —, a Nyíregyházi Kezdeményezés, amelynek célja tulajdonképpen az, hogy olyan kezdeményező lesz a kapcsolatokban, ami a határok átlépését elősegíti. Az Európai Unió tagság hozta meg igazán ezt a lehetőséget, és nagyon remélem, hogy előbb-utóbb Ukrajna ennek a közösségnek a része lesz. Úgy tekintjük Ukrainát, mint erre alkalmas közösséget, és arra törekszünk, hogy ne érezzék ukrán barátaink, hogy bármilyen megkülönböztetésben van részük. Azt gondolom, hogy a közös gondolkodás bizonyára hozhat közös eredményeket. A térségnek megvan a maga sikere és problémája. Úgy gondolom, hogy ilyen és ehhez hasonló találkozók ebben is hozhatnak eredményeket.

— A Nyíregyházi Kezdeményezést a magyar külpolitika a mai napig egyik legfontosabb kezdeményezésnek tekinti törekvéseink megvalósításához a térségben — jelentette ki **Rónay Árpád**, a magyar Külügyminisztérium osztályvezetője. — A magyar kormány törekvése, hogy minél közelebb hozza Ukrainát az Európai Unióhoz, ebben segít a Külügyminisztérium. Magyarország részéről támogatjuk a csatlakozást. A gazdasági integrációt is támog

gatjuk. A magyar külpolitika, az államközi kétoldalú kapcsolatrendszerében számít a regionális együttműködések különböző formáira, a helyi és regionális szerveződésekre és ehhez továbbra is minden támogatást megad.

A 2003-ban beindított, az Európai Unió Szomszédsgápolitikájához kapcsolódó Nyíregyházi Kezdeményezés célja, hogy előmozdítsa a kelet-európai régió sikeres felzárkóztatását, a határon átnyúló együttműködést, a helyi és regionális önkormányzatok közötti kapcsolatok erősítését a magyar integrációs tapasztalatok átadása révén is. A „Nyíregyházi Kezdeményezés” ugyanakkor az aktív magyar külpolitika eszköze is, amely hatékonyan járul hozzá az ukrainai reformfolyamatok megvalósításához a kapacitásbővítési és humán erőforrás-fejlesztésre koncentrált képzési-oktatási és támogatási programok segítségével. A Nyíregyházi Kezdeményezés projektjeit megvalósító EuroClip/EuroKapocs Közalapítvány tevékenységét a Külügyminisztérium éves szinten jelentős költségvetési összeggel támogatja, s a közalapítvány kuratóriumába delegált képviselői révén tevékenyen részt vesz a közalapítvány éves programjainak megtervezésében, a döntéshozatali folyamatban

V. folyosó

Az V. számú pán-európai folyosó és kulturális folyosó témakörben két érdekes előadás is elhangzott a konferencián, **dr. Misur György** volt római nagykövet és a „Mitteleuropa Kulturális Egyesület” képviselőjében **Hegedűs Tünde** részéről. Ez a „Korridor” valóságos és sajátos ütőere Dél-Európa életfontosságú áramlatainak. A társadalmi-kulturális integrálódási folyamat kiemelkedő példa lehet más európai stratégiai folyosók számára is, erősíti és gyorsítja az európai identitás és európai egység alakulását. A témáról bővebben olvashatnak a **www.carpathianeuroregion.com** honlapon.

Fontos a gazdaság is

— A Kárpátok Eurorégió Kereskedelmi Kamarák Szövetsége 1999-ben jött létre, jelenleg kilenc tagkamara alkotja — közölte **Gheorghe Marcas**, a szövetség elnöke. — Ha visszatekintünk a történelem korábbi időszakaira, akkor láthatjuk, együtt létezett a múlt századokban is ez a térség, amikor szabadon, határok nélkül kereskedtek. A Kárpátok Eurorégió fejlődéséhez az ipari és kereskedelmi kapcsolatok is hozzájárultak. A személyek, az áruk és a tőke szabad mozgása fontos, ez az elsősorú feltétele az együttműködésnek. A mi politikánk arra irányult, hogy segítsük az ukrán üzletembereket, hogy úgy tekintsünk rájuk, mint kollégákra, barátokra, üzleti partnerekre. Erősítettük a kapcsolatokat a magyar és szlovák kollégákkal is, hogy így tudjuk segíteni az ukrán gazdasági környezetet. Egyedi dolgo

kat kísérleteztünk, partnerséget hoztunk létre, például a szatmári és máramarosi megyei tanácsok és a kárpátaljai megyei tanácsok között. A második program a klaszterekhez kapcsolódik, hiszen a fejlődési politika a klaszterekre alapozódik. Arra kérjük Önöket, hogy legyenek bizalommal, mert ezek a szervezetek, amelyek az eurorégió keretein belül működnek, olyan szervezetek, amelyek segítettek a Kárpátok Eurorégió egészének működését. Szervezzünk találkozókot különböző országokban úgy, hogy ezek a találkozók hagyományosak legyenek, és utána döntéseket tudjanak hozni. Az EuroClip/EuroKapocs Közalapítvány tevékenysége követendő példa. Nagy segítséget tud adni azért, hogy ebből a negatív szférából kitorjünk és a fejlődés dinamikus politikájára tudjunk ráhangolódni.

Schengeni határok

(Folytatás az 1. oldalról)

A schengeni tagság elnyerését megelőző megmérettetésre már évek hosszú sora óta készült a magyar határőrizeti szervezet. 2006. májusában a szárazföldi, júniusban pedig a légi határok kerültek górcső alá. Ennek során a tagállamokat képviselő, szakértőkből álló delegáció vizsgálta Magyarország külső határán elhelyezkedő szervezeti egységeink felkészültségét, feladatellátását, eredményességét.

A végrehajtott inspekció eredménye – az egyes kisebb változásra, módosításra szoruló hiányosságoktól eltekintve – kiváló minőségű volt. Az ellenőrzés követő időszakban természetesen még maradtak olyan feladatok, amelyek végrehajtása, megoldása szükséges.

A biztonsági célkitűzésekkel összhangban kell működtetni a három pillére – külső határ megbízható őrzete, a mélységi szűrőrendszer működtetése, a belső határon keletkező biztonsági deficitet kompenzáló rendészeti tevékenység érvényesítése – épülő tevékenységi rendszert, amely hatékony fellépést biztosít az illegális migráció és az ezzel összefüggő szervezett (nemzetközi) bűnözés ellen. A fentiekben megfogalmazott célkitűzés eredményes teljesítését biztosították az alábbiak:

- a belső határforgalom-ellenőrzés megszüntetése, akadálymentesítés,
- az ukrán-magyar kishatárforgalmi egyezmény bevezetése,

- a határellenőrzés ideiglenes visszaállítását szolgáló feltételek létrehozása, a végrehajtási készenlét elérése,
- kiemelten kezelendő az állomány felkészítése a schengeni követelmények folyamatos érvényesítésére, különös hangsúlyt kell, hogy kapjon a nyelvi képzés,
- biztosítani a Schengen Alapból és a Külső Határok Alapból megvalósuló fejlesztések realizálását, befogadását, a rendszerbe történő integrálását,
- a kapcsolattartási szolgálati helyek teljes körű kiépítése román, horvát, szerb és ukrán viszonylatban,
- folyamatosan végrehajtani a SIS-hez és a schengeni vízumrendszerhez történő csatlakozásra való felkészülési feladatokat.

Az integráció során megszűnt a magyar Határőrség, szervezeti elemei beolvadtak a Rendőrség szervezetébe, illetve megszüntették.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Rendőr-főkapitányság hat határrendészeti kirendeltséggel rendelkezik, amelyek mintegy 245 km hosszú határszakaszon látják el a Magyar Köztársaság és az Európai Unió tagországai külső határainak az ellenőrzését. A határrendészeti feladatok végrehajtásában a kirendeltségeken kívül részt vesznek még a határvadász századokból kialakított bevetési alosztályok is, elsősorban a mélységi területeken.

Megújultak a főkapitányság határrendészeti kirendeltségei. A schengeni és uniós követelményeknek megfelelés

jegyében az elmúlt években valamennyi átkelőhelyet, illetve valamennyi kirendeltséget átépítették, korszerűsítették különböző uniós forrásokból.

A megyei rendőr-főkapitányság illetékességi területe továbbra is a keletnyugati irányú migráció tengelyében helyezkedik el. A migránsok számára Magyarország továbbra sem elsődleges célország. A Magyar Köztársaság államhatárát átlépve céljuk a schengeni térség nyugatabbra fekvő országaiba eljutni.

A számadatokból is látszik: ez év első negyedében drasztikusan megnőtt a tiltott határátlépések száma. A Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében ellenőrzött határszakaszon a migrációs nyomás szinte teljes mértékben az ukrán-magyar határszakaszon realizálódik.

Az illetékességi terület másik kiemelt problémaköre a dohányárak csempészete. Sajnos igen jelentős jövedelemre lehet szert tenni ezzel a tevékenységgel, amelyre szervezett bűnözői körök épültek ki. A csempészek módszerei változatosak, elmondható, hogy földön, vízen, levegőben is megpróbálják átjuttatni a csempészárut az elkövetők. Extraprofit „termelődik” ezen a téren, ami ellen a hatékony fellépés azért szükséges, hogy a szervezett elkövetői körök anyagi megerősödését idejekorán megakadályozzák.

Természetesen a határon átnyúló jogellenes cselekmények elleni harcot nem egyedül a Rendőrségnek kell megvívnia. Továbbra is létezik, és aktívan tevékenykedik az illegális migráció és más kapcsolódó jogellenes cselekmények elleni hatósági fellépés hatékonyságának növelése érdekében, több szervezet részvételével kialakított integrált tevékenységi rendszer, az úgynevezett migrációs háló. Ennek keretében a Vám- és Pénzügyőrség és a Rendőrség más szervezetek együttműködésével a leginkább érintett és veszélyeztetett területeken és térségekben (piacok, építkezések, állomások, pályaudvarok, stb.), áthaladási csomópontokban hajtanak végre közös akciókat, ellenőrzéseket.

A fentiekben túl jelentős eredményekkel és tapasztalatokkal hajtanak végre különböző határrendészeti nemzetközi akciókat, közös tevékenységeket és műveleteket, többségüket a FRONTEX szervezésében. Ezekben több országból érkező szakemberek segítségével és aktív közreműködésével, az Európai Unió külső határain egyidőben hajtanak végre fokozott határrendészeti ellenőrzéseket a zöldhatáron és az átkelőhelyeken egyaránt.

A Kárpátok Eurorégió Interregionális Szövetség HÍRLEVELE

Kiadja: Az EuroClip/EuroKapocs Közalapítvány támogatásával, a Kárpátok Eurorégióért Regionális Fejlesztési Közhasznú Egyesület megbízásából a Feliciter Kiadó.

Szerkeszti: Majorné László Brigitta, Monori István és Kovács Dénes

Elérhetőségeink: Kárpátok Eurorégió Nemzetközi Titkárság és Magyar Nemzeti Iroda
H-4400 Nyíregyháza, Hősök tere 5. • Telefon: +36/42/599-685
Fax: +36/42/312-603
E-mail: cesecr@szszbmo.hu • Web: www.carpathianeuroregion.com

Feliciter Kiadó: H-4400 Nyíregyháza, Dózsa Gy. u. 3. II. em. (Arany Sas Irodaház)
Telefon/fax: +36/42/504-930 • E-mail: feliciter@feliciter.axelero.net
Web: www.feliciter.net